

การศึกษาความคิดเห็น ความพึงพอใจ และปัญหาของ
มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ “ชิมช้อปใช้”

A STUDY OF VIEWPOINTS, SATISFACTIONS AND PROBLEMS TOWARDS THE ECONOMIC STIMULUS MEASURE “CHIM SHOP CHAI”

เพชรรัตน์ ไสยสมบัติ*

Petcharat Saisombut

Received: 2021-10-25

Revised: 2021-12-22

Accepted: 2021-12-31

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความพึงพอใจ และปัญหาของนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศ มาตรการ "ชิมช้อปใช้" ทั้งในส่วนของการเข้าถึง ประโยชน์ที่ได้รับ และปัญหาของมาตรการนี้ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Method) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนทั่วไปที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่พักอาศัยหรือทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งเก็บโดยการสุ่มโดยบังเอิญ สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18-35 ปี มากกว่าครึ่งมีระดับการศึกษาปริญญาตรี และประกอบอาชีพในบริษัทเอกชน/ ทำธุรกิจส่วนตัว มีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วง 10,000-30,000 บาท/เดือน โดยเกือบครึ่งอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร/ ปริมณฑล ในส่วนของความคิดเห็นทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งชื่นชอบและเลือกพรรคฝ่ายค้านมากที่สุด ในส่วนของการได้รับสิทธิมาตรการ “ชิมช้อปใช้” พบว่ามากกว่าร้อยละ 62.1 ได้รับสิทธิและเข้าร่วมโครงการ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในแต่ละปัจจัยพบว่า เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ภูมิสำเนา และความชื่นชอบพรรคการเมืองที่แตกต่างกัน มีผลต่อข้อคิดเห็นด้านปัญหาของมาตรการ “ชิมช้อปใช้” ที่แตกต่างกัน โดยในส่วนของความพึงพอใจพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิสำเนา และความชื่นชอบพรรคการเมืองที่แตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจในระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิที่แตกต่างกัน ในด้านของความพึงพอใจต่อการใช้สิทธิประโยชน์จากโครงการพบว่า อายุ อาชีพ ภูมิสำเนา และพรรคการเมืองแตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการศึกษาพบว่า การเข้าถึงสิทธิ และการได้รับสิทธิยังมีอุปสรรคต่อกลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มที่ไม่สามารถใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ที่เป็นสมาร์ตโฟนเพื่อลงทะเบียนรับสิทธิได้ จึงเป็นสาเหตุให้กลุ่มผู้ที่ควรได้รับสิทธิไม่ได้รับสิทธิตามจริง ทำให้นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจนี้ ไม่ได้ถูกใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจในแต่ละกลุ่มอายุเพื่อให้นโยบายของภาครัฐมีประสิทธิภาพสูงที่สุด

* ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, เบอร์โทร 081-933-8782 E-mail: petcharatsb@gmail.com

คำสำคัญ: มาตรการ “ชิมช้อปใช้”, ความคิดเห็น, ความพึงพอใจ

ABSTRACT

The purposes of this research were to study viewpoints and satisfactions of the population towards the country's economic stimulus policy, "Chim Shop Chai" Measure, involving parts of the measure's accessibilities, gaining benefits, and incurring problems. This study used the Quantitative Research Method. The instrument used to collect data was a questionnaire. The data was collected from accidental samples aged over 18 years and either lived or worked in Bangkok Metropolitan and surrounding area. The statistical techniques used are percentage, means, standard deviation (SD), t-test, and one way analysis of variance (ANOVA).

The majority samples consisted of females aged between 18-35 years. More than half of them had undergraduate education, occupation in private company or self-employed business, and had average income between 10,000-30,000 Baht per month. Almost half of them live in Bangkok or surrounding area. In part of political viewpoints found that almost half of the samples admired and went most for the opposition party. In part of accessibility for a right of "Chim Shop Chai" Measure founded that more than 62.1% received the right and participated this project. Analytical outcomes of the differential in each factor founded that the differences of sex, age, occupation, income, domicile, and admiration in political party affected their opinion towards different problems of the "Chim Shop Chai" Measure. In part of satisfaction founded that the differences of sex, age, occupation, income, domicile, and admiration in political party affected their satisfaction towards different satisfactory levels of the registration system to receive the right. Findings on the satisfaction towards using benefits from this project founded that the differences of age, occupation, domicile, and political party had different satisfaction significantly at the statistical level of 0.05. The findings of this research found that accessibility and entitlement to the right had still been the obstacles for the groups of older persons and persons who disabled access to electronic devices or smart phones in order to register their right with. This caused the deserved targets of the right disabled in receiving their right in reality and made this economic stimulus policy be misused with the aimed group of targets based on the major findings, I would recommend the government sector to support researching studies in impactful factors of economic stimulation with each population age range for the highest effectiveness of the government policy.

Keywords: “Chim Shop Chai” Measure, Viewpoints, Satisfaction

1. บทนำ

ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ปี 2562 ประเทศไทยประสบปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ รัฐบาลได้มีมาตรการทั้งด้านการคลังและการเงินเพื่อรับมือกับเศรษฐกิจซบเซา จึงต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจ และที่สำคัญคือให้ประชาชนมีกำลังซื้อสินค้าและบริการมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งจะหมายถึงภาวะที่มีการผลิตต่ำกว่าที่ควรจะเป็น มีปัญหาการว่างงานโดยไม่สมัครใจ มีการใช้อัตราการกำลังการผลิต (Capacity Utilization) ต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้มีรายได้ประชาชาติที่แท้จริงลดลง จะเป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการดำเนินการแก้ไข โดยภาครัฐเข้ามา “กระตุ้นเศรษฐกิจ” ด้วยการสร้างความต้องการสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น¹ และยังมีทฤษฎี “เศรษฐศาสตร์ของเคนส์” (Keynesian Economics) ที่ส่งผลต่อแนวคิดต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่มีการใช้งานมาถึงในปัจจุบันนี้ โดยแนวคิดดังกล่าวส่งผลให้มีความเชื่อในเรื่องบทบาทของรัฐบาลทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัวหรือแบบขาดดุลเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ² วันที่ 20 สิงหาคม 2562 รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงได้มีมติเห็นชอบมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและบรรเทาภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรรายย่อยให้สามารถดำรงชีพได้ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว รวมถึงส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงที่เหลือของปี 2562 โดยหนึ่งในมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลคือ มาตรการ “ชิมช้อปใช้” ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ³ และสนับสนุนการใช้จ่ายผ่านระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (G-Wallet) โดยผู้ที่ผ่านการลงทะเบียนจะได้รับสิทธิประโยชน์ 2 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ 1) รัฐบาลสนับสนุนวงเงินจำนวน 1,000 บาท ต่อคน เพื่อเป็นสิทธิในการซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการที่เข้าร่วมมาตรการโดยไม่สามารถถอนหรือแลกเปลี่ยนเงินสดได้ และ 2) หากผู้ลงทะเบียนเติมเงินเพิ่มเติมเพื่อใช้จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าที่พัก หรือค่าสินค้าท้องถิ่นจากผู้ประกอบการที่เข้าร่วมมาตรการ รัฐบาลจะสนับสนุนวงเงินชดเชยเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละ 15 ของยอดชำระเงินที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 4,500 บาทต่อคน (วงเงินใช้จ่ายไม่เกิน 30,000 บาท ต่อคน) เพื่อเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน ทั้งนี้ ในการซื้อสินค้าและบริการดังกล่าวจะต้องเป็นการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวผ่านแอปพลิเคชัน “เป๋าตัง” เพื่อซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการที่รับชำระเงินด้วยแอปพลิเคชัน “ถุงเงิน”

ทว่ามาตรการ “ชิมช้อปใช้” ของรัฐบาลถูกวิพากษ์วิจารณ์จากหลายฝ่ายว่ามาตรการนี้เป็นการแจกเงินฟรีเข้ากระเป๋าประชาชนโดยไม่เลือกกว่าเป็นใคร เป็นมาตรการช่วงสั้น ๆ ในด้านเศรษฐกิจไม่เห็นผลชัดเจน ได้เงินแล้วใช้ไปสิ้นไปและอาจมีหนี้เพิ่ม และที่รัฐหวังจะเป็นการเร่งให้เศรษฐกิจฟื้นตัวเร็วคงเป็นเรื่อง

¹ สุชาติ ธาดาธำรงเวช, จะฟื้นเศรษฐกิจตกต่ำได้อย่างไร, วารสารการคลัง, ปีที่ 19 ฉบับที่ 58 (สิงหาคม - ธันวาคม 2549): 12-27

² มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, แนวคิดนักเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://www.stou.ac.th/Schools/Sec/Services/e-Learning2/02-01.html> [10 ธันวาคม 2563].

³ กระทรวงการคลัง, แกล้งข่าวความคืบหน้ามาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ “ชิมช้อปใช้” และหนี้ครัวเรือนของประเทศไทย, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://www.mof.go.th/th/detail/1543205599/2019-09-04-17-21-19> [10 ธันวาคม 2563].

ยากเพราะทั้งโลกรวมถึงไทยเศรษฐกิจอยู่ในสภาพซึมและในระยะยาวคงต้องออกมาตรการอื่น ๆ มาอีก⁴ และบางส่วนก็มองว่าโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจแต่ละส่วนต้องใช้เวลาถึงจะเริ่มเห็นผล ถ้ามองว่าการจับจ่ายยังไม่พอทำให้เศรษฐกิจกระเตื้องรัฐต้องเร่งลงทุนเอง และใช้จ่ายไปกับโครงการที่ทำให้สร้างงานสร้างรายได้มากขึ้น⁵ หรือจากการที่มาตรการ “ชิมช้อปใช้” ถูกออกแบบมาเพื่อตอบสนองหลายวัตถุประสงค์พร้อมกันทำให้มีข้อจำกัดในการประสมผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หากรัฐบาลจะผลักดันโครงการนี้อย่างต่อเนื่องในแต่ละเฟสในอนาคต ควรมีการพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ในแต่ละเฟสคืออะไร เพื่อออกแบบมาตรการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น⁶ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษามาตรการนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความพึงพอใจ และปัญหาของนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศ “ชิมช้อปใช้” ในด้านต่าง ๆ เพื่อข้อเสนอแนะให้รัฐนำไปใช้ในการปรับการออกแบบมาตรการในอนาคตให้มีความเหมาะสมต่อคนกลุ่มต่าง ๆ ที่เป็นเป้าหมายของมาตรการต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนต่อนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศ มาตรการ “ชิมช้อปใช้” ทั้งในส่วนของ การเข้าถึงและประโยชน์ที่ได้รับ
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหาของนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศ มาตรการ “ชิมช้อปใช้” ในด้านต่าง ๆ

3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 ผู้ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีความเห็นด้านประโยชน์มาตรการ “ชิมช้อปใช้” แตกต่างกัน
- 3.2 ผู้ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” แตกต่างกัน
- 3.3 ผู้ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีความเห็นด้านปัญหาและข้อกังวลต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” แตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่พักอาศัยหรือทำงานในเขต กรุงเทพฯ ชั้นในได้แก่ เขตพระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน บางรัก ยานนาวา สาทร บางคอแหลม ดุสิต บางซื่อ พญาไท ราชเทวี ห้วยขวาง คลองเตย จตุจักร ธนบุรี คลองสาน บางกอกน้อย

⁴ พีพีทีวี ออนไลน์, นักวิชาการทีดีอาร์ไอ วิเคราะห์มาตรการ “ชิมช้อปใช้” กระตุ้นศก.จริงหรือ..., [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/116616> [6 ธันวาคม 2563].

⁵ ThaPBS News, นักเศรษฐศาสตร์ค้านใช้ “ชิมช้อปใช้” กระตุ้นเศรษฐกิจ, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: [//news.thaipbs.or.th/content/286071](https://news.thaipbs.or.th/content/286071) [12 ธันวาคม 2563].

⁶ ยุทธนา เศรษฐปราโมทย์, ผลของมาตรการชิมช้อปใช้ ต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจมหภาค, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://www.posttoday.com/finance-stock/columnist/605385> [10 ธันวาคม 2563]

บางกอกใหญ่ ดินแดง และวัฒนา สำหรับการกำหนดขนาดตัวอย่างในการศึกษานี้ เนื่องจากขนาดของประชากรตัวอย่างมีมากกว่า 100,000 คน จึงใช้คำแนะนำจากตาราง⁷ โดยยินยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 จึงได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 425 คน

การสุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยเลือกใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) คือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการพบเจอ และทำการขออนุญาตสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ของมาตรการ “ชิมช้อปใช้” ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” และส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อกังวลต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้”

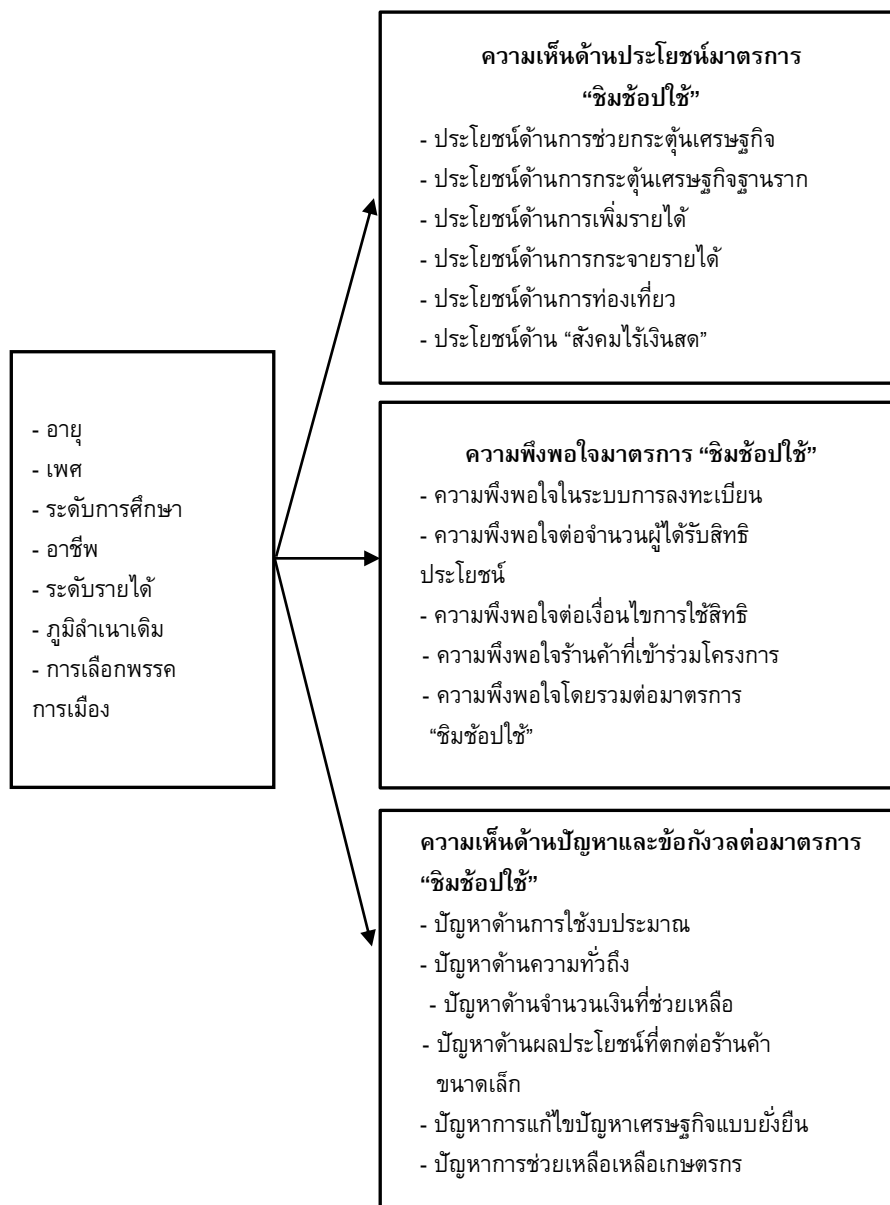
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานจะใช้สถิติ t-Test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศที่ต่างกัน มีความเห็น ความพึงพอใจ และมีข้อคิดเห็นด้านปัญหาต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” ที่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ t-Test
2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีความเห็น ความพึงพอใจ และมีข้อคิดเห็นด้านปัญหาต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” ที่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ One-way ANOVA
3. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเห็น ความพึงพอใจ และมีข้อคิดเห็นด้านปัญหาต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” ที่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ One-way ANOVA
4. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน มีความเห็น ความพึงพอใจ และมีข้อคิดเห็นด้านปัญหาต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” ที่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ One-way ANOVA
5. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกัน มีความเห็น ความพึงพอใจ และมีข้อคิดเห็นด้านปัญหาต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” ที่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ One-way ANOVA
6. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความเห็น ความพึงพอใจ และมีข้อคิดเห็นด้านปัญหาต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” ที่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ One-way ANOVA
7. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความชอบต่อพรรคการเมืองแตกต่างกัน มีความเห็น ความพึงพอใจ และมีข้อคิดเห็นด้านปัญหาต่อ มาตรการ “ชิมช้อปใช้” ที่แตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ One-way ANOVA

⁷ Yamane Taro. (1967). Statistics: An Introductory Analysis. XF2006177555.

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การสำรวจข้อมูลจำนวน 425 คน พบว่ากลุ่มทำการที่สำรวจส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง โดยมีจำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 61.6 และเพศชาย 163 คน หรือร้อยละ 38.4

ในด้านอายุพบว่ากลุ่มอายุที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือกลุ่มอายุ 18-35 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 26-50 ปี มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 และสุดท้ายคือกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5

ด้านการศึกษา กลุ่มของระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุดคือระดับปริญญาตรี มีจำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงคือกลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 ต่อมาคือกลุ่มต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 และสุดท้ายคือกลุ่มประถมศึกษา มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6

ด้านอาชีพ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงานเอกชนหรือประกอบกิจการส่วนตัว จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาคือกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 ต่อมาคือกลุ่มราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 และกลุ่มอื่น ๆ และไม่มีงานทำ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3

ด้านรายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามกลุ่มรายได้ พบว่า กลุ่มรายได้ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มรายได้ 10,000-30,000 บาท มีจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาได้แก่กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 ต่อมาคือกลุ่มรายได้ 30,001-50,000 บาท มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และสุดท้ายคือกลุ่มรายได้ มากกว่า 50,000 บาท มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5

ด้านภูมิลำเนา พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามที่ภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ/ปริมณฑล มากที่สุดจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือ ภาคกลางและตะวันออก มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ภาคเหนือ มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 และภาคใต้ มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 ตามลำดับ

สำหรับในด้านการเลือกพรรคการเมือง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่เลือกพรรคในฝั่งที่เป็นฝ่ายค้านมากที่สุด โดยมีจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมาคือกลุ่มผู้เลือกพรรคที่เป็นฝ่ายรัฐบาล จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 สุดท้ายคือกลุ่มอื่น ๆ ที่รวมถึงผู้ที่ไม่ได้เลือกตั้ง หรือเข้าร่วมการเลือกตั้ง ไม่ได้เลือกใคร รวมถึงผู้ที่เลือกพรรคการเมืองที่ผู้สมัครไม่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9

ผลการสำรวจพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ ความคิดเห็น ความพึงพอใจ และปัญหาของมาตรการ “ชิมช้อปใช้”

ด้านการลงทะเบียนและพฤติกรรมการใช้สิทธิ์ตามมาตรการ “ชิมช้อปใช้” พบว่าจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 425 คน มีผู้ได้รับสิทธิ์จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 ในขณะที่มีผู้ไม่ได้ลงทะเบียนขอรับสิทธิ์มีจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และมีผู้พยายามลงทะเบียนแต่ไม่สามารถลงทะเบียนได้สำเร็จจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1

ด้านการใช้สิทธิ์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับสิทธิ์จำนวน 264 คน มีจำนวน 143 คนที่มีการใช้สิทธิ์ทั้งในส่วนที่ 1 วงเงินใช้จ่าย และส่วนที่ 2 เงินคืน คิดเป็นร้อยละ 54.2 ในขณะที่มีผู้ได้รับสิทธิ์จำนวนมากถึง 121 คนหรือร้อยละ 45.8 ที่ใช้สิทธิ์เพียงส่วนแรกเท่านั้น สำหรับในด้านการใช้สิทธิ์พบว่า ผู้ที่ได้รับสิทธิ์มีความนิยมในการใช้สิทธิ์ในร้านอาหารและใช้จ่ายในการการซื้อสินค้าเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกันที่จำนวน 196 คน และ 196 คน ตามลำดับ โดยมีการใช้สิทธิ์สำหรับการซื้อบริการเพียงจำนวน 98 คน

ด้านชนิดของร้านค้าที่ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าไปใช้สิทธิ์ พบว่า มีผู้เข้าไปใช้สิทธิ์ในร้านค้าขนาดเล็กและขนาดกลางมากที่สุด จำนวน 190 คน รองลงมาได้แก่ ห้างค้าปลีก ค้าส่ง ขนาดใหญ่ จำนวน 174 คน

ต่อมาคือร้านค้าที่ตั้งในห้างสรรพสินค้าจำนวน 93 คน และยังพบว่ามิได้ใช้สิทธิในการซื้อสินค้า จำนวน 18 คน

ในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักอีกประการหนึ่งของมาตรการ “ชิมช้อปใช้” พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการใช้สิทธิด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดห่างไกลและมีการค้างแรม จำนวน 115 คน ในขณะที่มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 61 คน ที่มีการท่องเที่ยวเพียงระยะสั้นในจังหวัดใกล้เคียงโดยไม่มีการค้างแรม และยังพบว่ามิได้มีจำนวนผู้ที่มิได้มีการเดินทางไปท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นเพียงการเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการในจังหวัดใกล้เคียงหรือในภูมิลำเนาเดิมตามเงื่อนไขของมาตรการเท่านั้น

ผลการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของมาตรการ “ชิมช้อปใช้”

ความเห็นด้านประโยชน์ของมาตรการ “ชิมช้อปใช้” พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ประเด็นที่เป็นประโยชน์ใน “ระดับมาก” ของมาตรการ “ชิมช้อปใช้” คือ การกระตุ้นให้เกิดการบริโภค ที่มีค่าเฉลี่ยที่ 3.64 และการส่งเสริมสังคมไร้เงินสด ที่มีค่าเฉลี่ยที่ 3.56 ในขณะที่ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ของมาตรการฯ นี้ ได้แก่ การกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก การส่งเสริมการท่องเที่ยว การเพิ่มรายได้ของประชาชน การกระจายรายได้ เป็นประโยชน์เพียงใน “ระดับปานกลาง” เท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.43, 3.41, 3.42 และ 3.37 ตามลำดับ

ความพึงพอใจต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” แบ่งความพึงพอใจเป็น 2 ด้านใหญ่ ได้แก่ ความพึงพอใจต่อระบบ/วิธีการในการลงทะเบียนขอรับสิทธิ และความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขของมาตรการ

(1) ความพึงพอใจต่อระบบ/วิธีการในการลงทะเบียนขอรับสิทธิ ในภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนรวม ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.87 ในขณะที่ในประเด็นย่อยของระบบการลงทะเบียนใน 4 ด้าน พบว่ามีความพึงพอใจในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยมีลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความพึงพอใจต่อความยากง่ายในการขอรับสิทธิ (ค่าเฉลี่ย 2.93) ความพึงพอใจต่อระยะเวลาในการขอรับสิทธิ (ค่าเฉลี่ย 2.89) ความพึงพอใจต่อการลงทะเบียนผ่านอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 2.83) และ ความพึงพอใจต่อความยากง่ายในการขอรับสิทธิ (ค่าเฉลี่ย 2.67)

(2) ความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขของมาตรการ ในภาพรวม พบว่ามีความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิโดยรวมในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.12 สำหรับในประเด็นย่อย 4 ประเด็น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในทุกประเด็น โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความพึงพอใจต่อจำนวนผู้ได้รับสิทธิและความพึงพอใจต่อความพึงพอใจจำนวน/ประเภทร้านค้าที่สามารถใช้สิทธิ (ค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.04) ความพึงพอใจต่อจำนวนเงินที่ได้รับ (ค่าเฉลี่ย 3.02) และ ความพึงพอใจต่อเงื่อนไขการใช้สิทธิ (ค่าเฉลี่ย 2.98)

ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาหรือความกังวลใจในประเด็นต่าง ๆ ในการใช้มาตรการ “ชิมช้อปใช้”

จากประเด็นที่ทำการศึกษากำหนด 8 ประเด็น ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นหรือมีข้อกังวลว่ามาตรการ “ชิมช้อปใช้” เป็นปัญหาในระดับสูงทุกประเด็น โดยสามารถเรียงลำดับประเด็นที่เห็นว่าเป็นปัญหาจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) เห็นว่ามาตรการฯ เป็นการแก้ไขปัญหาชั่วคราวในระยะสั้น (ค่าเฉลี่ย 4.21) 2) ปัญหาการ

เข้าถึงของประชาชน (ค่าเฉลี่ย 4.19) 3) ปัญหาความยากลำบากในการลงทะเบียน (ค่าเฉลี่ย 4.11) 4) ปัญหาความทั่วถึงของผู้ได้รับสิทธิ (ค่าเฉลี่ย 4.08) 5) ไม่มีการช่วยเหลือเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 4.01) 6) ปัญหาการใช้งบประมาณจำนวนมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) 7) ปัญหาการให้ประโยชน์ต่อร้านค้าขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 3.92) และ 8) ปัญหาด้านความเพียงพอของวงเงินที่ได้รับ (ค่าเฉลี่ย 3.67)

ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานสามารถสรุปได้ตามตาราง 1

ตารางที่ 1: แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัย	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้	ภูมิ ลำเนา	พรรค การเมือง
ความเห็น ความพึงพอใจ และข้อคิดเห็นด้านปัญหา							
1. การกระตุ้นให้เกิดการบริโภค	X	✓	X	✓	✓	✓	✓
2. การกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก	X	✓	X	X	✓	X	✓
3. การเพิ่มรายได้ของประชาชน	X	✓	X	✓	✓	X	X
4. การกระจายรายได้	X	✓	X	✓	✓	X	✓
5. การส่งเสริมการท่องเที่ยว	X	✓	X	X	✓	X	✓
6. การส่งเสริมสังคมไร้เงินสด	X	✓	X	✓	X	X	X
7. การลงทะเบียนผ่านอินเทอร์เน็ต	✓	✓	X	✓	✓	✓	✓
8. ความยากง่ายในการขอรับสิทธิ	✓	✓	X	X	X	X	✓
9. การสามารถในการเข้าถึงของประชาชน	✓	✓	X	✓	✓	X	✓
10. ระยะเวลาในการขอรับสิทธิ	✓	✓	X	✓	✓	X	✓
ความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิโดยรวม							
1. จำนวนเงินที่ได้รับ	X	X	✓	X	X	✓	✓
2. จำนวนผู้ได้รับสิทธิ	✓	✓	X	X	✓	X	✓
3. เงื่อนไขการใช้สิทธิ	✓	X	X	X	X	X	✓
4. จำนวน/ประเภทร้านค้าที่สามารถใช้สิทธิ	X	X	X	✓	X	X	X
ความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์โดยรวม							
1. การใช้งบประมาณจำนวนมาก	X	✓	X	X	X	X	✓
2. ความทั่วถึงของผู้ได้รับสิทธิ	X	✓	X	✓	X	X	✓
3. ความเพียงพอของวงเงินที่ได้รับ	X	X	X	X	X	✓	✓
4. ประโยชน์ต่อร้านค้าขนาดเล็ก	X	X	X	X	X	X	✓
5. เป็นการแก้ไขปัญหาชั่วคราวในระยะสั้น	X	✓	X	X	X	X	✓
6. ไม่มีการช่วยเหลือเกษตรกร	X	X	X	✓	X	X	✓
7. ความยากลำบากในการลงทะเบียน	X	✓	X	X	X	X	✓
8. ปัญหาความเข้าถึงของประชาชน	X	✓	X	✓	X	X	✓

หมายเหตุ: เครื่องหมาย ✓ หมายถึง สอดคล้องกับสมมติฐานรอง H₁ (มีความแตกต่างกัน)
เครื่องหมาย ✗ หมายถึง สอดคล้องกับสมมติฐานหลัก H₀ (ไม่มีความแตกต่างกัน)

7. อภิปรายผลการศึกษา

ในส่วนของผลของตัวแปรต่าง ๆ ต่อความพึงพอใจ จะมีการพิจารณาเฉพาะ 2 ด้านใหญ่คือ 1) ความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิ และ 2) ความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์ โดยมีผลการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

เพศ มีผลต่อความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิ โดยเพศหญิงมีความพึงพอใจเฉลี่ยที่ 2.75 ซึ่งต่ำกว่าความพึงพอใจของเพศชายที่มีค่าเฉลี่ย 3.04 และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อยของการลงทะเบียน พบว่าเพศหญิงมีความพึงพอใจต่ำกว่าเพศชายในทุกด้าน ทั้งในด้านการลงทะเบียนผ่านอินเทอร์เน็ต ความยากง่ายในการขอรับสิทธิ การสามารถในการเข้าถึงของประชาชน ซึ่งส่วนหนึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงอาจมีความยากลำบากในด้านต่างที่เกี่ยวข้องกับการลงทะเบียน ซึ่งมีความซับซ้อนและเกิดปัญหาจากจำนวนผู้ลงทะเบียนที่มากเกินไปทำให้ระบบล่ม และการเรียนรู้การใช้งานระบบแอปพลิเคชันในการใช้จ่าย ซึ่งหากต้องการให้มีความพึงพอใจในด้านการลงทะเบียนเพิ่มขึ้นในอนาคตอาจจำเป็นต้องทำให้ระบบการลงทะเบียนให้มีความซับซ้อนน้อยลง โดยในการปรับปรุงระบบอาจให้ความสำคัญในการสอบถามจากกลุ่มผู้หญิงที่ประสบปัญหามากกว่า สำหรับในด้านความพึงพอใจในด้านสิทธิประโยชน์โดยรวมไม่พบว่ามี ความแตกต่างระหว่างเพศ มีเพียงประเด็นเรื่อง จำนวนผู้ได้รับสิทธิ และเงื่อนไขการใช้สิทธิ ที่เพศชายจะมีความพึงพอใจสูงกว่า

สำหรับในด้านอื่น ๆ ได้แก่ความเห็นด้านประโยชน์และความเห็นด้านปัญหา ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในทุกประเด็น ดังนั้น หากต้องการหาแนวทางในการสร้างความพึงพอใจอาจไม่จำเป็นต้องมีการเน้นที่กลุ่มเพศใดเป็นพิเศษ

ในด้านของอายุต่อความพึงพอใจ สำหรับกลุ่มอายุที่แตกต่างแตกต่างกัน ไม่พบความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิโดยรวมมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มรายรายได้ต่าง ๆ (อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย ได้แก่ ความพึงพอใจการลงทะเบียนผ่านอินเทอร์เน็ต ความยากง่ายในการขอรับสิทธิ ความสามารถในการเข้าถึงของประชาชน และระยะเวลาในการขอรับสิทธิ พบว่ามีความเห็นแตกต่างระหว่างกลุ่มรายได้) ต่อมาเมื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์โดยรวม พบว่า ความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์ของกลุ่มผู้มีอายุน้อยมีแนวโน้มที่ต่ำกว่าผู้มีอายุมากกว่า โดยกลุ่มอายุ 18-35 ปีมีค่าเฉลี่ยที่ 2.88 ต่ำกว่าความพึงใจของกลุ่มอายุ 36-50 ปีที่มีค่าเฉลี่ยที่ 3.24 และความพึงพอใจของกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่มีค่าเฉลี่ยที่ 3.38 (อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาลงในประเด็นย่อย พบว่ามีเพียงความพึงพอใจในเรื่อง จำนวนผู้ได้รับสิทธิที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจน ประเด็นที่เหลือไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ) ดังนั้น ในการแก้ไขปรับปรุงนโยบายเพื่อเพิ่มความพึงพอใจในด้านการลงทะเบียนอาจไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อกลุ่มอายุใดเป็นพิเศษ (อย่างไรก็ตาม ในแต่ละประเด็นย่อย ในด้านต่าง ๆ สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ระบบมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการได้มากขึ้น) ในขณะที่การปรับปรุงความพึงพอใจด้านสิทธิประโยชน์ภาครัฐควรให้ความสำคัญต่อกลุ่มที่พึงพอใจน้อย ได้แก่ ผู้มีอายุน้อยก่อน

ในด้านความเห็นด้านประโยชน์ของโครงการ พบว่าแต่ละกลุ่มมีความพึงพอใจในระดับที่ต่างกันทุกด้าน ในขณะที่ความเห็นด้านปัญหาแต่ละกลุ่มอายุมีความเห็นแตกต่างกัน เฉพาะในเรื่องการใช้งบประมาณจำนวนมาก ความทั่วถึงของผู้ได้รับสิทธิ เป็นการแก้ไขปัญหาลำบากในระยั้ง ความยากลำบากในการลงทะเบียน และปัญหาการเข้าถึงของประชาชน ในขณะที่อีกสามประเด็นคือ ความเพียงพอของวงเงินที่ได้รับประโยชน์ต่อร้านค้าปลีก และไม่มีการช่วยเหลือเกษตรกร ไม่พบความแตกต่าง

ด้านระดับการศึกษากับความพึงพอใจ พบว่าผู้จบการศึกษาในระดับที่ต่างกันมีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิโดยรวม และความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์โดยรวม โดยในด้านความพึงพอใจในภาพรวมพบว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจต่อการลงทะเบียนที่ต่ำกว่า โดยพบว่าผู้จบการศึกษต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีระดับความพึงพอใจที่ต่ำกว่าผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยไม่พบว่ามีประเด็นย่อยใดของการลงทะเบียน ได้แก่ การลงทะเบียนผ่านอินเทอร์เน็ต ความยากง่ายในการขอรับสิทธิ ความสามารถในการเข้าถึงของประชาชน และระยะเวลาในการขอรับสิทธิมีความแตกต่างกัน สำหรับในด้านความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์ พบระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกันชัดเจนระหว่างกลุ่มผู้จบประถมศึกษาและผู้จบปริญญาตรี และระหว่างกลุ่มผู้มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีกับผู้จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยเมื่อพิจารณาถึงประเด็นย่อยพบว่า ประเด็นย่อยของสิทธิประโยชน์ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มผู้จบการศึกษาต่างกัน ยกเว้นในเรื่องของจำนวนเงินที่ได้รับ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะผู้ที่จบการศึกษาระดับต่ำ มีแนวโน้มที่มีรายได้ต่ำ และมีความต้องการในการใช้สิทธิประโยชน์ของมาตรการนี้มากกว่า รวมทั้งไม่เข้าใจปัญหาของการใช้งบประมาณ ทำให้ต้องการให้ภาครัฐให้สิทธิประโยชน์ในด้านตัวเงินมากขึ้น

ในด้านความเห็นด้านประโยชน์และปัญหา/ข้อกังวล ไม่พบว่าผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่ต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของมาตรการในด้านต่าง ๆ รวมถึงมีความเห็นด้านปัญหาหรือข้อกังวลที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการปรับปรุงประโยชน์ของมาตรการหรือแก้ไขปัญหาลำบากของโครงการในอนาคต สามารถทำในภาพรวมของผู้จบการศึกษาต่างกัน ได้ โดยไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มใดเป็นพิเศษ

สำหรับอาชีพของผู้เข้าร่วมกับความพึงใจ พบว่าเมื่ออาชีพของผู้เข้าร่วมจะแตกต่างกัน แต่มีความพึงพอใจต่อการลงทะเบียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน (อย่างไรก็ตามมีความเห็นที่แตกต่างกันในประเด็นย่อยได้แก่ การลงทะเบียนผ่านอินเทอร์เน็ต ความสามารถในการเข้าถึงของประชาชน และระยะเวลาในการขอรับสิทธิ) สำหรับความแตกต่างของอาชีพต่อความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์โดยรวม พบว่า ความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์โดยรวมของกลุ่มข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ที่มีค่าเฉลี่ยที่ 3.63 สูงกว่าความพึงพอใจของกลุ่มอาชีพเอกชน/ส่วนตัว ที่มีค่าเฉลี่ย 3.05 ความพึงพอใจของนักเรียน/นักศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ย 2.92 และความพึงพอใจของกลุ่มอื่น ๆ ที่มีค่าเฉลี่ย 2.96 ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะในช่วงที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ กลุ่มราชการ/รัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบน้อย การได้มาซึ่งผลประโยชน์เพิ่มเติมแม้ว่าจะเป็นจำนวนไม่มากนักก็สามารถทำให้กลุ่มนี้พึงพอใจได้ ต่างจากกลุ่มเอกชนที่ได้รับผลกระทบที่อาจรู้สึกว่าการใช้สิทธิประโยชน์ที่ได้รับอาจไม่เพียงพอในการช่วยเหลือ

ในด้านความเห็นด้านประโยชน์พบว่า ผู้มีอาชีพแตกต่างกัน มีความเห็นที่แตกต่างกันใน 4 เรื่อง ได้แก่ การกระตุ้นให้เกิดการบริโภค การเพิ่มรายได้ของประชาชน การกระจายรายได้ และการส่งเสริมสังคมไร้เงินสด ในขณะที่ในด้านปัญหาพบว่า มีความแตกต่างในด้านความเห็นใน 3 เรื่อง ได้แก่ ความทั่วถึงของผู้ได้รับสิทธิ ไม่มีการช่วยเหลือเกษตรกร และปัญหาการเข้าถึงของประชาชน

จากผลข้างต้นทำให้เห็นได้ชัดเจนว่ากลุ่มผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจเป็นกลุ่มที่นโยบายในการกระตุ้นเศรษฐกิจควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ โดยการออกแบบมาตรการ ควรออกแบบให้มีความเพียงพอที่จะบรรเทาปัญหาของผู้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยตรง ซึ่งได้แก่ ภาคเอกชน นักเรียน/นักศึกษา หรืออื่น ๆ ซึ่งรวมถึงผู้ไม่มีรายได้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอ

ในด้านของรายได้ พบว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างระดับรายได้ต่อความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิ (แต่มีความแตกต่างในความพึงพอใจย่อย ได้แก่ การลงทะเบียนผ่านอินเทอร์เน็ต ความสามารถในการเข้าถึงของประชาชน และระยะเวลาในการขอรับสิทธิ) สำหรับในด้านความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์โดยรวม พบว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดคือ กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 10,000 ที่มีความพึงพอใจเฉลี่ยที่ 2.74 มีความพึงพอใจต่ำกว่าความพึงพอใจของกลุ่มที่รายได้สูงกว่า คือ กลุ่มรายได้ 10,001-30,000 บาท กลุ่มรายได้ 30,001-50,000 บาท และกลุ่มรายได้ มากกว่า 50,000 บาท ที่มีค่าความพึงพอใจเฉลี่ยที่ 3.15 3.30 และ 3.12 ตามลำดับ ดังนั้น ในการปรับปรุงนโยบายในด้านสิทธิประโยชน์ในอนาคตควรให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ที่รายได้ต่ำหรือกลุ่มผู้ไม่มีรายได้มากที่สุด

สำหรับในด้านประโยชน์ที่มีการสอบถามใน 6 ด้านพบว่าผู้ที่มีระดับรายได้ต่างกัน มีความเห็นต่างในเกือบทุกด้าน ยกเว้น การส่งเสริมสังคมไร้เงินสด ที่ไม่แตกต่างกัน สำหรับในด้านปัญหา/ข้อกังวล ไม่พบว่ามี ความแตกต่างในด้านความเห็นในกลุ่มรายได้ที่แตกต่างกัน

สำหรับภูมิสำเนา พบว่า ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันกับความพึงพอใจต่อ มาตรการ ชิม ช้อป ใช้ ทั้งในด้านความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิโดยรวม และความพึงพอใจ ต่อสิทธิประโยชน์โดยรวม ดังนั้นในการวางแผนปรับปรุงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่าง ๆ ในอนาคต อาจไม่ นำปัจจัยในด้านภูมิภาคหรือภูมิสำเนามาพิจารณา

สำหรับในด้านความเห็นด้านประโยชน์และความเห็นเกี่ยวกับปัญหา พบว่าประเด็นที่ทำการศึกษาล้วน ใหญ่ไม่พบว่ามีความเห็นที่แตกต่างกันจากคนที่มาจากท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

สุดท้ายคือความคิดเห็นด้านการเมืองต่อความพึงพอใจ พบว่าผู้ที่เลือกพรรครัฐบาลมีแนวโน้มที่จะพึง พอใจต่อมาตรการ “ชิมช้อปใช้” มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยในด้านความพึงพอใจต่อระบบการลงทะเบียนขอรับ สิทธิโดยรวม ผู้ที่เลือกพรรครัฐบาลมีระดับความพึงพอใจเฉลี่ยที่ 3.11 สูงกว่าผู้เลือกพรรคฝ่ายค้าน และกลุ่ม อื่น ๆ (ผู้เลือกผู้สมัครจากพรรคอื่น ๆ ผู้ไม่เลือกตั้งและผู้ไม่เลือกพรรคใด) ที่มีค่าเฉลี่ยที่ 2.77 และ 2.61 ตามลำดับ และในด้านความพึงพอใจต่อสิทธิประโยชน์โดยรวม ผู้เลือกพรรครัฐที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่ 3.38 สูงกว่าความพึงพอใจของผู้ที่เลือกพรรคฝ่ายค้าน หรือกลุ่มอื่น ที่มีค่าเฉลี่ยที่ 2.97 และ 2.94 ตามลำดับ

สำหรับในด้านความเห็นต่อประโยชน์และเห็นด้านปัญหาและข้อกังวลของมาตรการ “ชิมช้อป ใช้” พบว่ากลุ่มผู้เลือกพรรคการเมืองที่แตกต่างกันมีความเห็นที่แตกต่างกันในเกือบทุกประเด็นย่อย

กล่าวโดยสรุป ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า อายุ มีผลต่อความคิดเห็น และความพึงพอใจต่อปัญหาที่ เกิดขึ้นมากที่สุด ในขณะที่ความชอบ/ความคิดเห็นต่อพรรคการเมืองกลับมีผลต่อความคิดเห็น ความพึงพอใจ ต่อระบบการลงทะเบียนขอรับสิทธิ และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่าความ คิดเห็นทางการเมือง มีผลต่อระดับความพึงพอใจและการออกนโยบายเพื่อแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล ในปัจจุบัน ดังนั้น การทำการสำรวจหรือการศึกษาความพึงพอใจและความเห็นต่าง ๆ ควรระมัดระวังในการ สุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยต้องคำนึงถึงการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันให้

สอดคล้องกับลักษณะการกระจายตัวของประชากรในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ผลการศึกษามีความเที่ยงตรงและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง

8. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ผู้ลงทะเบียนยังมีอุปสรรคในด้านของการลงทะเบียนรับสิทธิ ซึ่งภาครัฐควรนำปัญหาและอุปสรรคในการลงทะเบียนไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับผู้ใช้งานทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ ที่ควรจะได้รับอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ภาครัฐควรมีการสนับสนุนให้มีรายงานการศึกษาในเรื่องปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินนโยบายต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เมื่อมีมาตรการใหม่ ๆ นอกจากจากจะต้องมีการศึกษาถึงผลประโยชน์แล้ว ควรจะมีการประเมินผลได้ผลเสียของมาตรการที่ครบถ้วน โดยใช้เครื่องมือ เช่น การประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on Investment: SROI) ที่จะสามารถทำให้เกิดความเข้าใจผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งหมด ทั้งที่เป็นตัวเงินทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เปรียบเทียบกับเงินที่จ่ายไป เพื่อให้ทราบว่างบประมาณที่ใช้จ่ายไปนั้นมีความคุ้มค่าหรือไม่ โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ในการนำเองงบประมาณเหล่านั้นไปพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงปัจจัยทางประชากร ที่มีผลต่อความเห็นหรือความพึงพอใจ ต่อการออกนโยบายต่าง ๆ เพื่อใช้ข้อมูลดังกล่าวในการวางแผนในการออกมาตรการในลักษณะที่ใกล้เคียงกันในอนาคตให้มีประสิทธิภาพ และสามารถสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. มาตรการ “ชิมช้อปใช้” ทั่วไทย

ลงทะเบียนฝึกคัก ทอยอยลงทะเบียนได้วันละ 1 ล้านคน. [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

[https://www.mof.go.th/th/view/attachment/file/3134333739/ข่าวแถลง%ก.คลังฉบับที่%20100-2562.pdf%20เมื่อ%20\[10 ธันวาคม 2563\].](https://www.mof.go.th/th/view/attachment/file/3134333739/ข่าวแถลง%ก.คลังฉบับที่%20100-2562.pdf%20เมื่อ%20[10 ธันวาคม 2563].)

กระทรวงการคลัง. แลกงข่าวความคืบหน้ามาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ “ชิมช้อปใช้”

และหนี้ครัวเรือนของประเทศไทย. แหล่งที่มา:

<https://www.mof.go.th/th/detail/1543205599/2019-09-04-17-21-19> [10 ธันวาคม 2563].

พีพีทีวี ออนไลน์. นักวิชาการที่ตีदारไอ วิเคราะห์มาตรการ ‘ชิมช้อปใช้’ กระตุ้นศก.จริงหรือ...

แหล่งที่มา: <https://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/116616> [6 ธันวาคม 2563].

โพสต์ท์เคย์. ผลของมาตรการชิมช้อปใช้ ต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจมหภาค. แหล่งที่มา:

<https://www.posttoday.com/finance-stock/columnist/605385> [6 ธันวาคม 2563].

โพสต์ต์เดีย. มาตรการชิม-ช้อป-ใช้...ตอบโจทย์เร่งฟื้นเศรษฐกิจได้จริงหรือ? แหล่งที่มา:

<https://www.posttoday.com/economy/columnist/602143> [6 ธันวาคม 2563].

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2564)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. แนวคิดนักเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์. แหล่งที่มา:

<https://www.stou.ac.th/Schools/Sec/Services/e-Learning2/02-01.html> [6 ธันวาคม 2563].

ยุทธนา เศรษฐปราโมทย์. ผลของมาตรการชิมช้อปใช้ ต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจมหภาค. แหล่งที่มา:

<https://www.posttoday.com/finance-stock/columnist/605385> [10 ธันวาคม 2563].

สถานีข่าวกระทรวงการคลัง. กระตุ้นต่อเนื่อง โครงการ “ชิมช้อปใช้” เฟส 3. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

เศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง. แหล่งที่มา:

<https://www.facebook.com/MoFNewsStationThailand/posts/1231380033733977> [10 ธันวาคม 2563]

สุชาติ ธาดาธำรงเวช, จะฟื้นเศรษฐกิจตกต่ำได้อย่างไร, วารสารการคลัง, ปีที่ 19 ฉบับที่ 58 (สิงหาคม - ธันวาคม 2549):

หน้า 12-27

ThaiPBS News. นักเศรษฐศาสตร์ค้านใช้ “ชิมช้อปใช้” กระตุ้นเศรษฐกิจ. แหล่งที่มา:

[://news.thaipbs.or.th/content/28607](https://news.thaipbs.or.th/content/28607) [12 ธันวาคม 2563].

Yamane, Taro. (1967). **Statistics: An Introductory Analysis**. XF2006177555.